

عنوان مقاله:

بررسی جایگاه نحوی بند متممی در زبان فارسی بر پایه نظریه دستور وابستگی

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش زبان و ادبیات فارسی، دوره 16، شماره 49 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

محمد دبیرمقدم - استاد گروه زبان شناسی، دانشگاه علامه طباطبایی

علی مهرجو - دانشجوی دکتری زبان شناسی، دانشگاه علامه طباطبایی

خلاصه مقاله:

وابسته سازی متممی فرایندی است که در آن فعل به جای یکی از وابسته های اجباری خود، بند متممی می پذیرد و حذف آن بند، جمله را غیر دستوری می کند. فعل های متمم پذیر به لحاظ ساختاری، شامل فعل های ساده (مانند دانستن و گفتن)، پیشوندی (مانند واگذاشتن) و مرکب (مانند رقم زدن و آگاهی کردن) هستند. پیکره پژوهش حاضر مشتمل بر هزار جمله فارسی از کاربرد فعل های مورد پژوهش از متون داستانی فارسی معاصر است. دستور وابستگی یکی از نظریه های صورنگراست که به بررسی روابط میان هسته و وابسته و ساخت های نحوی زبان ها می پردازد. ساخت های نحوی زبان فارسی نشان می دهد که برخی از افعال فارسی با یک جمله واره متممی به کار می روند؛ یعنی شرط پذیرفتن بند متممی، از ویژگی های کاربردی خاص فعل جمله پایه است. پژوهش حاضر می کوشد توصیفی دقیق از بند متممی در زبان فارسی به دست دهد. در این مقاله، فرایند وابسته سازی در ساختمان جمله مرکب که در آن یک بند وابسته متممی به جمله پایه وابسته می شود، مورد بررسی قرار می گیرد. می توان گفت که این مقوله زبانی که با صورت های تصریف شده فعل ساخته می شود، اغلب در جایگاه نحوی یکی از وابسته های اجباری فعل (نظیر: فاعل و مفعول و مفعول حرف اضافه ای) بند متممی قرار می گیرد.

کلمات کلیدی:

زبان فارسی، بند متممی، دستور وابستگی، فعل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/994160>

